

TORAH OHR • PARSHAS TERUMAH • MAAMAR 1

מי יתנך כאח לי וגו'

“Would that you were like a brother to me”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/torah-ohr/terumah/1/

1 מי יתנך כאח לי וגוי. זהו בקשת כנס"י להקב"ה על זמן הגלות שבזמן שבהמ"ק היי קיים נקראו ישראל אחים למקום כמ"ש למען אחי ורעי כו'

"Would that you were like a brother to me," etc. This is the plea of the Congregation of Israel (Knesses Yisrael) to the Holy One, blessed be He, concerning the time of the exile. For when the Holy Temple stood, Israel were called brothers to the Omnipresent, as it is written, "For the sake of my brothers and my friends," etc.

וכתיב אח"כ למען בית ה' אלקינו כלומר אימתי נק' אחים בזמן שבהמ"ק קיים ולפיכך מבקשת עכשיו מי יתנך כאח לי כו'.

And afterwards it is written, "For the sake of the House of Havayah our G-d." That is to say: when are they called brothers? When the Holy Temple stands. Therefore she now pleads, "Would that you were like a brother to me," etc.

והענין דהנה בכרובים שהיו בבהמ"ק כתיב ופניהם איש אל אחיו. והנה כתיב ועשית שנים כרובים כו' כרוב א' מקצה מזה כו'.

The explanation is this. Of the cherubim that were in the Holy Temple it is written, "and their faces, each toward his brother." Now, it is written, "And you shall make two cherubim," etc., "one cherub from the end on this side," etc.

וענין הכרובים יובן ע"פ מ"ש רז"ל (חגיגה י"ג ב) היינו פני כרוב היינו פני אדם אפי רברבי ואפי זוטרי.

The matter of the cherubim will be understood through what our Sages, of blessed memory, said (Chagigah 13b): "The face of a cherub is the face of a man" — "a large face and a small face" (apei ravrevei ve'apei zutrei).

דהנה כתיב ועל דמות הכסא דמוי כמראה אדם וצ"ל שהרי אין לו דמות הגוף. אך הענין שהתורה נק' אדם כמ"ש זאת התורה אדם וכתיב וזאת תורת האדם.

For it is written, "And upon the likeness of the throne, a likeness like the appearance of a man." This needs to be understood, for He has no bodily likeness. But the matter is that the Torah is called "man" (adam), as it is written, "This is the Torah: man," and it is written, "And this is the Torah of man."

2 והפֿי הוא כִּי הנה ארז"ל כל התורה כולה שמותיו של הקב"ה ובוהר נק' הע"ס רזא דשמא קדישא.

The explanation is this. Our Sages, of blessed memory, said that the entire Torah is the Names of the Holy One, blessed be He; and in the Zohar the Ten Sefiros are called "the mystery of the holy Name" (raza dishma kadisha).

והענין שהוא עד"מ כמו שם האדם שנק' אברהם או יעקב עד"מ הרי אין זה נוגע למהותו ועצמותו שעצמותו ומהותו של האדם הוא השכל ומדות שלו שהן שייכים בו גם כשהוא בפ"ע

The matter is, by way of analogy, like the name of a person who is called, for example, Avraham or Yaakov. This does not touch his being and essence; for a person's essence and being is his intellect and his emotive attributes (middos), which belong to him even when he is by himself,

משא"כ שמו אינו צריך לו כשהוא לעצמו ואינו אלא בחי' חיצונית שלו שע"ז פונה לקוראו בשמו.

whereas his name he does not need when he is by himself; it is only his outer dimension (chitzoniyus), through which he turns to one who calls him by his name.

כך לגבי א"ס ב"ה אפי' הח"ע ואצ"ל המדות עליונות אינן ערך כלל למהותו ועצמותו ית' שמהו"ע ית' מרומם ומתנשא מגדר בחי' חכמה והתהוות ע"ס נק' רזא דשמא קדישא שהוא רק בחי' הארה בעלמא שאינו נוגע להעצמות.

So too, relative to the Infinite One (Ein Sof), blessed be He: even the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah), and needless to say the supernal emotive attributes, bear no comparison at all to His being and essence, may He be blessed; for His being and essence, may He be blessed, is exalted and uplifted beyond the bounds of the level of Chochmah. And the coming into being of the Ten Sefiros is called "the mystery of the holy Name," for it is only a mere glimmer (he'arah), which does not touch the essence.

3 והנה כתיב הוי"ה בחכ' היינו שגילוי הארה זו שהוא בחי' שם הוי' כמ"ש אני הוי"ה הוא שמי הוא בבחי' חכמה וע"י החכמה נמשך אא"ס ב"ה בכל ה"ט"ס

Now, it is written, "Havayah, with Chochmah." That is, the revelation of this glimmer, which is the level of the Name Havayah — as it is written, "I am Havayah, that is My Name" — is in the level of Chochmah; and through Chochmah the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, is drawn into all the nine Sefiros,

וכמ"ש הטעם בתנ"י (פל"ה בהג"ה) ולכן נק' החכ' אדם ונק' אדם הראשון ובוהר נק' אדם קדמאה כי ראשית חכמה כתי' (וכמ"ל פ' יתרו בד"ה להבין ענין האבות)

as the reason is explained in the Tanya (chapter 35, in the gloss). Therefore Chochmah is called "Man" (Adam), and is called Adam HaRishon (the first man), and in the Zohar it is called Adam Kadmaah (the primordial man), for it is written, "The beginning: Chochmah" (as explained above, in Parshas Yisro, in the discourse beginning "To understand the matter of the Patriarchs").

כי הוא כמו עד"מ בהתפשטו' והמשכת אור וחיות מהנשמה בגוף שגילוי כללות החיות הנמשך מהנשמה מאיר ומתלבש במוחין שבראש

For it is, by way of analogy, like the spreading forth and drawing down of light and life-force from the soul into the body: the revelation of the life-force as a whole, which is drawn from the soul, shines and is enclothed in the brain (mochin) in the head,

וע"י המוחין נמשך אח"כ הארה לכל אבר כפי מזגו ותכונתו השייך לו וכמבואר בתנ"י (פנ"א)

and through the brain a glimmer is afterwards drawn to each limb, according to the temperament and character proper to it, as explained in the Tanya (chapter 51).

נמצא המוחין הם כללות החיות של האדם כך הוא עד"מ למעלה שגילוי כללות האור מא"ס ב"ה נמשך ומתלבש בחכמה וע"י החכמה נמשך ומתלבש האור בכל הטי"ס

It follows that the brain (mochin) is the life-force of the person in its general and collective expression. So it is, by way of analogy, above: the revelation of the light from the Infinite One, blessed be He, in its general and collective expression, is drawn into and enclothed in Chochmah, and through Chochmah the light is drawn into and enclothed in all the nine Sefiros.

(ומזה יובן מש"ל פ' יתרו בד"ה זכור דאיהו וחיוהי חד קאי על התלבשות אא"ס בבחי' חכמה משא"כ התלבשות במדות נק' איהו וגרמוהי חד)

(From this one will understand what was written above, in Parshas Yisro, in the discourse beginning "Remember": that "He and His life-forces are one" refers to the enclothing of the Infinite Light in the level of Chochmah, whereas their enclothing in the emotive attributes is called "He and His vessels are one.")

ועי"כ אורייתא דמחכמה נפקת נקי אדם (ועמ"ש על הזהר ר"פ תולדות) (קל"ד ב) ובספר הדרת מלך
(דע"ט ב')

And therefore the Torah, which "comes forth from Chochmah," is called "man" (adam). (And see what is written on the Zohar at the beginning of Parshas Toldos, 134b, and in the book Hadras Melech, page 79b.)

ורמ"ח מ"ע הם רמ"ח האברים ושס"ה ל"ת שס"ה גידים וגדול תלמוד שמביא לידי מעש' כי מהמוחין
נמשך האור לכל אבר כנ"ל וזהו אורייתא מתקשראה בקוב"ה.

The 248 positive commandments are the 248 limbs, and the 365 prohibitions are the 365 sinews. And "Study is great, for it leads to deed," for from the brain the light is drawn to every limb, as mentioned above. And this is [the meaning of] "The Torah is bound up with the Holy One, blessed be He."

והנה בחי' אדם זה נקי אדם הגדול ואפי' רברבי כי חכ' עלאה הוא בחי' א"ס

Now, this level of "man" is called "the great man" (adam hagadol) and "the large face" (apei ravreivi), for the higher Chochmah is the level of the Infinite One (Ein Sof),

וכמ"ש ולתבונתו אין חקר שהוא היודע והוא הדעה כו' (ועיין בר"ח פ"א משער היראה דגדול מורה על
גדלות התפשטות האור בבחי' א"ס כו'):

as it is written, "And of His understanding there is no searching," for He is the Knower and He is the Knowledge, etc. (And see Reishis Chochmah, chapter 1 of Sha'ar HaYirah, that "great" denotes the greatness of the spreading forth of the light in the level of the Infinite, etc.)

4 אך זהו התורה כמו שהיא למעלה וכדי להיות המשכה מבחי' ח"ע להתלבש בתורה דבריאה (שהיא
התורה שלפנינו כי תלמוד בבריאה כו') צ"ל ע"י צמצום.

But this is the Torah as it is above. For there to be a drawing down from the level of the higher Chochmah, to be en clothed in the Torah of the World of Beriah (which is the Torah before us, for "Talmud is in Beriah," etc.), it must be through a tzimtzum (contraction).

וזהו שארז"ל צמצם שכינתו בין בדי ארון. כי מפני שמשם הקול מדבר למשה הוא ע"י שצמצם כו'

This is what our Sages, of blessed memory, said: "He contracted His Shechinah (Divine Presence) between the poles of the Ark." For since "the voice spoke" to Moshe from there, this was through His having contracted, etc.

ובחי' זו נקי' כרוב אפי' זוטרי' בחי' אדם הקטן כמשל' הקטן שהגילוי' במוחין שלו מצומצם יותר מבאדם הגדול.

This level is called “cherub,” “the small face” (apei zutrei), the level of “the small man” (adam hakatan) — as in the analogy of a child, in whom the revelation in his mind (mochin) is more contracted than in a grown man (adam hagadol).

וזהו כרוב א' מקצה מזה שהוא המשכה מלמעלה למטה (וכמ"ש מקצה השמים מוצאו כו'. ושמע היינו בחי' תורה ע' בזהר תרומה) (קל"ז) להיות מקור ושרש להמשכת האור בבי"ע.

And this is “one cherub from the end on this side”: a drawing down from above to below (as it is written, “From the end of the heavens is its going forth,” etc.; and the “sun” is the level of Torah — see the Zohar, Terumah, 137), to be the source and root for the drawing down of the light into Beriah, Yetzirah and Asiyah.

וכרוב א' מקצה מזה הוא כדי להיות ירידה זו הוא ע"י אתעדל"ת בק"ש למסור נפשו בא' ואהבת.

And [the second] “one cherub from the end on this side” is that, in order for this descent to come about, it is through an arousal from below (isarusa dilesata) in the recital of the Shema: to give over one's soul in “One” and in “And you shall love.”

והיינו ע"י שמע ישראל להתבונן איך הוי' אחד אני הוי' לא שניתי רק שאמר והי' העולם

That is, through “Hear, O Israel”: to contemplate how Havayah is One — “I, Havayah, have not changed” — only that He spoke and the world came to be,

כי הוא צוה ונבראו כו' וכולא קמ"י כלא חשיב. ולכן ע"י התבוננות זו יבא למס"נ להיות ועמך לא חפצתי.

for “He commanded and they were created,” etc., and “All before Him is considered as nothing.” Therefore, through this contemplation one will come to self-sacrifice (mesirus nefesh), to be [in the state of] “And besides You I desire nothing.”

ולכן נקי' כנס"י כלה לשון כלות הנפש ממטה למעלה. וזהו בחי' הכרוב מקצה מזה לעלות מבי"ע ליכלל באו"ס לאסתכלא ביקרא דמלכא.

Therefore Knesses Yisrael is called kallah (bride), a term related to kelos hanefesh, the soul's expiring [in longing], from below upward. And this is the level of the cherub “from the end on this side”: to ascend from Beriah, Yetzirah and Asiyah to be included in the Infinite Light, “to gaze upon the glory of the King.”

וזהו עינינו נשואות אל ה' (ונק' שמור לנוק' עמש"ל בד"ה זכור את יום כו'). ועי"ז כמים הפנים נמשך מלמעלה ג"כ עיני ה' אלקיך בה כו'.

And this is "Our eyes are lifted up to G-d" (and for Nukva it is called "shamor" ("keep"); see what is written above in the discourse beginning "Remember the day," etc.). And through this, "as water [reflects] the face," there is drawn from above as well "the eyes of Havayah your G-d are upon it," etc.

וזהו ועשית שנים כרבים כו' (ועמ"ש ע"פ שיר השירים מענין פי' חתן וכלה וע"פ לכבתני. ועיין בזהר פי' בלק דקפ"ז ענין דאזעירת גרמה כו') מן הכפרת תעשו את הכרבים הוא בחינת סוכ"ע שמקיף לשניהם בשוה

And this is "And you shall make two cherubim," etc. (See what is written on [the verse] "The Song of Songs" on the meaning of groom and bride, and on "You have captured my heart"; and see the Zohar, Parshas Balak, page 187, the matter of "she made herself small," etc.) "From the cover you shall make the cherubim": [the cover] is the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), which encompasses both of them equally

(וכמש"ל שאא"ס ב"ה למעלה מעל' אפי' מבחי' ח"ע וכ"ש מבחי' כרובים ואפי' זוטרי. ועמ"ש ע"פ כי על כבוד חופה ענין ב' בחי' כבוד והחופה ומקיף שעליהם. וזהו ענין ב' הכרובים והכפרת):

(as was written above, that the Infinite Light, blessed be He, is exceedingly high above, even above the level of the higher Chochmah, and all the more so above the level of the cherubim and the small face. And see what is written on [the verse] "For over [all] the glory, a canopy": the matter of two levels of glory, and the canopy, the encompassing [light] above them. And this is the matter of the two cherubim and the cover).

5 והנה כתיב והיו הכרבים פרשי כנפים למעלה כו' ואית' בזהר פ' אחרי (דנ"ט ע"א) ובו"ח (דרכ"ח סע"ב) תלת זימנין ביומא כו' אינון מגרמייהו סלקין גדפייהו כו'.

Now, it is written, "And the cherubim shall spread their wings upward," etc. And it is stated in the Zohar, Parshas Acharei (page 59a), and in Vayechi (end of page 228b): "Three times a day," etc., "they raise their wings of their own accord," etc.

ופי' הרמ"ז שם דהיינו בשעת ג' תפלות שבכל יום דהיינו שבכל עת התפלה מג' תפלות הנ"ל הם עולים מבי"ע למעלה באצי

And the Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) explains there that this means at the time of the three daily prayers: at the time of each of the three prayers mentioned, they ascend from Beriah, Yetzirah and Asiyah upward, into Atzilus.

וזהו סלקין גדפייהו שהוא ע"י התעוררות האהבה ויראה שבישראל שאהוי"ר נק' גדפין ופרחא לעילא (ועמ"ש הרמ"ז פ' אחרי שם מענין בכנפיהם ועיין בזהר פ' בלק) (דרי"ד ע"ב)

And this is "they raise their wings": it is through the arousal of the love and awe that are in Israel, for love and awe are called "wings" (gadpin), "and it flies upward." (See what the Ramaz writes in Parshas Acharei there on the matter of "with their wings"; and see the Zohar, Parshas Balak, page 204b:

נהורא קדמא כו' כנפים עלאין ונהורא קדמא הוא רב חסד. ובעבודת ה' היא האהבה רבה שלמעלה מהשכל.

"The first light," etc., "supernal wings"; and the first light is "abundant in kindness" (rav chesed). In the service of G-d, it is the great love (ahavah rabbah) that is above intellect.

ועמ"ש"ל פ' יתרו בענין האבות הן הן המרכבה וזהו ענין שהכרוב" סוככים בכנפיהם על הכפרת שבו הלוחות והתורה ואז נקראים אדם הגדול ואפי' רכרכי כיון שעולי' לאצי' אשר איהו וחיוהי וגרמוהי חד בהון

And see what was written above, in Parshas Yisro, on the matter of "The Patriarchs are the chariot.") And this is the matter of the cherubim "sheltering with their wings over the cover," in which were the Tablets and the Torah. Then they are called "the great man" (adam hagadol) and "the large face" (apei ravrevei), since they ascend to Atzilus, where "He and His life-forces and His vessels are one within them."

ולכן תפלה הוא ל' חבור כמו נפתולי נפתלתי. ובלשון המשנה התופל כלי חרס שמתחברים במקורם שבעולם האצי.

Therefore tefillah (prayer) is a term for joining, as in "With joinings... I have been joined" (niftulei... niftalti); and in the language of the Mishnah, "one who joins (hatofel) an earthenware vessel." For they are joined with their source in the World of Atzilus.

וכן בעבודת ה' היא התקשרות ודבקות הנפש בשרשה (וכמ"ש בד"ה יונת) ולכן יש להכרובים כנפים לעופף למעלה לאצ"י כו' ועי"ז פניהם איש אל אחיו ששם הם מיוחדים פכ"פ

So too in the service of G-d: it is the binding and cleaving of the soul to its root (as written in the discourse beginning "My dove"). Therefore the cherubim have wings, to fly upward to Atzilus, etc.; and through this, "their faces, each toward his brother," for there they are united face to face,

וכמו במ"ת דכתי' פכ"פ דבר ה' (ע' ענין זה בד"ה ואהי אצלו אמון) ולכן נק' אחים וזהו למען אחי ורעי אדברה נא שלום.

as at the Giving of the Torah, of which it is written, "Face to face G-d spoke" (see this matter in the discourse beginning "And I was beside Him as a nursling"). Therefore they are called brothers. And this is "For the sake of my brothers and my friends, I will now speak peace."

שלום היינו חבור והתקשרות ב' הכרובים כו' (ועמ"ש הרמ"ז פ' אחרי על הזהר) (דני"ט ע"ב)

"Peace" means the joining and binding of the two cherubim, etc. (And see what the Ramaz writes in Parshas Acharei on the Zohar, page 59b:

והנה נקראים אחים כו' דהיינו שכנס"י מקבלת מוחין מחו"ב עלאין שהם בחי' אדם הגדול כנ"ל שלא עי" התלבשות בבחינת כרוב וזעיר אנפין כו'.

"Now, they are called brothers," etc.: that is, Knesses Yisrael receives mochin from the supernal Chochmah and Binah, which are the level of "the great man," as mentioned above, not through being en clothed in the level of the cherub and Z'eir Anpin, etc.

ועיין בע"ח שער ל"ה פ"ב המדרגה הששית כו'. ולכן היו אז חכמים גדולים ונבואה ורוח"ק בישראל:

And see Etz Chaim, Sha'ar 35, chapter 2, "the sixth level," etc.) Therefore there were then, in Israel, great sages, and prophecy and the holy spirit (ruach hakodesh).

6 אבל משחרב בהמ"ק ונגנזו הכרובי' (שנסתלקה בחי' ההארה מאצ"י הנק' אפי' זוטרי שהי' מאיר למטה ממש בעש"י לשרשו ומקורו באצילות וז"ש בגמ') (ר"ה דל"א) ומכרוב לכרוב כו'

But since the Holy Temple was destroyed and the cherubim were hidden away (for the glimmer from Atzilus that is called "the small face" (apei zutrei), which used to shine below, in Asiyah itself, withdrew to its root and source in Atzilus; and this is what is said in the Gemara (Rosh HaShanah 31a), "and from cherub to cherub," etc.),

ולכן זאת היא בקשת כנס"י מי יתנך כאח לי כמו שה"י בזמן בהמ"ק שהיו בבחי' אחים וגם פניהם איש אל אחיו.

therefore this is the plea of Knesses Yisrael, "Would that you were like a brother to me," as it was in the time of the Holy Temple, when they were in the state of brothers, and also "their faces, each toward his brother."

והיינו ע"י עסק התורה. וכמארז"ל משחרב בהמ"ק אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה.

And this comes about through occupation with Torah, as our Sages, of blessed memory, said: "Since the Holy Temple was destroyed, the Holy One, blessed be He, has only the four cubits of halachah."

(ע"י תניא פנ"ג ועמש"ל בד"ה רני ושמחי מענין פי' לא זז מחבבה עד שקראה אחותי) וזהו יונק שדי אמי שהוא בחי' תושבע"פ שהוא בחינת גילוי חכמתו ורצונו ית' ממש

(See Tanya, chapter 53; and see what was written above in the discourse beginning "Sing and rejoice," on the meaning of "He did not cease to cherish her until He called her 'My sister.'" And this is "nursing at my mother's breasts": the level of the Oral Torah, which is the level of the revelation of His very wisdom and will, may He be blessed.

(והרי א"כ האדם המשיג ההלכה תופס ומשיג חכמתו ית' ממש אשר הוא היודע והוא הדעה כו'.

(If so, the person who comprehends the halachah grasps and comprehends His very wisdom, may He be blessed, for He is the Knower and He is the Knowledge, etc.

לכן נק' עי"ז בחי' אחים שמקבלים שניהם ממקור א' שהוא מבחינת חו"ב עלאין דכמו שז"א מקבל מוחין מאו"א. כך העוסק בתורה משיג בחינת חכמתו ובינתו ית').

Therefore, through this, they are called "brothers," for both receive from one source, from the level of the supernal Chochmah and Binah: just as Z'eir Anpin receives mochin from Abba and Imma, so the one who occupies himself with Torah grasps the level of His Chochmah and Binah, may He be blessed.)

וזהו שנק' התורה חלב כמ"ש לכו שכרו כו' יין וחלב. כמו שעד"מ הולד בלידתו הוא בתכלית הקטנות

This is why the Torah is called milk, as it is written, "Come, buy," etc., "wine and milk." For, by way of analogy, a child at birth is utterly small,

ועי"י יניקתו חלב האם מתגדלים אבריו וגם נשלמו בו מוחין דיניקה. שלכן מתחיל לדבר ולילך כו'.

and through nursing on his mother's milk his limbs grow, and the mochin of nursing (yenikah) are also completed in him, which is why he begins to speak and to walk, etc.

7 וכך הנשמות קודם בואן לעוה"ז היו תחלה בבחי' עבור בבחינת מלכות אימא תתאה וזהו חי ה' אשר עמדתי לפניו וירידת הנשמה משם בבי"ע להתלבש בגוף נק' בשם לידה.

So too the souls: before they come into this world, they were first in the state of gestation (ibbur), in the level of Malchus, the lower Imma. And this is "As G-d lives, before Whom I stood." And the descent of the soul from there into Beriah, Yetzirah and Asiyah, to be enclothed in a body, is called "birth."

וזהו אני היום ילדתיך והתורה שלומד בעוה"ז נק' חלב שמגדיל בחי' רמ"ח אברי הנשמה שהם ט"ס טפ"ט כו' כמ"ש ע"פ חכלילי כו'

And this is "Today I have given birth to you." And the Torah that one studies in this world is called milk, for it makes the 248 limbs of the soul grow; these are the nine Sefiros, nine times nine, etc., as is written on [the verse] "Chachlili," etc.

ולכן אמרו רז"ל אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו שע"י נעשית הנשמה בבחי' גידול יותר במעלה הרבה מכמו שהיתה תחלה בירידתה שנק' בשם לידה

Therefore our Sages, of blessed memory, said, "Fortunate is he who comes here with his learning in his hand": for through this the soul comes into a state of growth far higher in degree than it was at first, in its descent, which is called "birth,"

שע"י שינק משדי אמו הוא בחינת ותלמודו בידו נעשה בה הגדלה הרבה כו' (ועמ"ש ע"פ בהר סיני מענין פי' ותלמודו בידו):

for through his having nursed from his mother's breasts, which is the level of "with his learning in his hand," great growth takes place in it, etc. (And see what is written on [the verse] "On Mount Sinai" on the meaning of "with his learning in his hand.")

8 אך להבין איך שייך למעלה בהקב"ה להיות כאח יונק כביכול מבחי' עסק התורה של האדם למטה.

But we need to understand how it can apply above, to the Holy One, blessed be He, to be "like a brother" who nurses, as it were, from a person's occupation with Torah below.

אך הענין כמ"ש רועה ישראל. וכתוב אחותי רעיתי פי' פרנסתי. ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים דכמו שהלחם פעולתו לחבר הנשמה עם הגוף.

But the matter is as it is written, "Shepherd (ro'eh) of Israel," and it is written, "My sister, my companion (rayasi)," meaning "my sustainer" (parnasasi): "Israel sustain their Father in heaven." For just as the effect of bread is to join the soul with the body,

כך ענין פרנסה למעלה להמשיך גלוי אוא"ס ב"ה בתוך ע"ס דאצי" שנק' בשם גופין שאפי' ח"ע אין ערוך כלל לא"ס ב"ה ושיהיה נמשך ומתלבש בהם הוא ע"י עסק התורה למטה.

so "sustenance" above is to draw the revelation of the Infinite Light, blessed be He, into the Ten Sefiros of Atzilus, which are called "bodies." For even the higher Chochmah bears no comparison at all to the Infinite One, blessed be He; and that [the light] be drawn and enclothed in them comes about through occupation with Torah below.

9 וז"ש הנה אלקינו זה קוינו לו פי' שאנו המשכנו אותו בבחי' קוין דהיינו התלבשות האור בע"ס הנחלקים לגי' קוין חסד דרועא ימינא כו'

And this is the meaning of what is written, "Behold, this is our G-d; we hoped (kivinu) for Him." The meaning is that we drew Him down in the manner of lines (kavin): that is, the enclothing of the light in the Ten Sefiros, which are divided into three lines — "Chesed is the right arm," etc. —

וכנגדם גי' בחי' תורה ועבודה וגמ"ח. ולעתיד יתגלו כל ההמשכות לכן ואמר ביום ההוא הנה כו'.

and corresponding to them are three levels: Torah, service (avodah) and acts of kindness (gemilus chassadim). In the time to come all the drawings-down will be revealed; therefore "And it will be said on that day, 'Behold,'" etc.

אך מה שנאמר יונק שדי אמי דוקא שהוא בחי' תושבע"פ כי הנה תושב"כ נק' מוסר אביך ותושבע"פ נק' תורת אמך (כמבואר בד"ה ביום השמיני עצרת)

But the reason it says specifically "nursing at my mother's breasts," which is the level of the Oral Torah, is that the Written Torah is called "the instruction of your father," and the Oral Torah is called "the teaching of your mother" (as explained in the discourse beginning "On the eighth day, an assembly"),

כי בתורה שבכתב הכל ברמז בעלמ'. וכמו שהאב מזריע טפה כו' ועיקר גידול הוולד הוא בבטן האם.

for in the Written Torah everything is merely by allusion. And just as the father sows a drop, etc., while the main growth of the child is in the mother's womb,

כך גילוי פרטי ההלכות על בורין הוא בתושבע"פ והיינו דאורייתא תושב"כ מחכ' נפקת הנק' אבא.

so the revelation of the particulars of the laws in their full clarity is in the Oral Torah. And this is [the meaning of] "the Torah" — the Written Torah — "comes forth from Chochmah," which is called Abba (Father),

ותושבע"פ הוא בחי' בינה הנקרא אמא. והנה עיקר התגלות התענוג מהשכל הוא בבינה כשמבין הדבר על בורין

while the Oral Torah is the level of Binah, which is called Imma (Mother). Now, the main revelation of the delight of intellect is in Binah, when one understands the matter in its full clarity,

וכמ"ש בזהר ע"פ ועבד הלוי הוא (ובע"ה שהתגלות עתיק הוא בבינה ועמ"ש פ' לך לך גבי ה' דאברהם ובפ' וארא ע"פ לכן אמר) דא עתיקא כו'

as is written in the Zohar on [the verse] "And the Levite, he (hu), shall serve" (and in Etz Chaim, that the revelation of Atik is in Binah; and see what is written in Parshas Lech Lecha regarding the hei of Avraham, and in Parshas Va'eira on [the verse] "Therefore say"): "This is Atik," etc.

וזהו שנאמר יונק שדי אמי דוקא (שהחלב הוא משעשע הולד ומענגו) ועי"ז נמשך ממנו ית' גילוי התענוג בגי' להיות נהנים מזיו כו' וקוב"ה אתא לאשתעשע עם צדיקיא בגי' והכל עי' עסק התורה.

And this is why it says specifically "nursing at my mother's breasts" (for milk gladdens the child and delights him). Through this a revelation of delight is drawn from Him, may He be blessed, into Gan Eden, that they may enjoy the radiance, etc.; and "the Holy One, blessed be He, comes to delight with the righteous in Gan Eden." And all this is through occupation with Torah.

וכמארז"ל כל השונה הלכות בכ"י מובטח לו שהוא בן עוה"ב וכמבואר באריכות באגה"ק בד"ה א"ח עט"ב:

As our Sages, of blessed memory, said, "Whoever studies laws every day is assured that he is destined for the World to Come." This is explained at length in Iggeres HaKodesh, in the discourse beginning "A woman of valor is the crown of her husband."

10 אמצאך בחוץ קאי על בעלי עסקים אע"פ שא"א להם לעסוק בתורה תמיד שיהיו בבחי' יונק שדי אמי עי' ד' אמות של הלכה מ"מ עליהם נאמר דמ"מ אמצאך בחוץ ג"כ.

"I would find you outside" refers to businesspeople. Although they cannot occupy themselves with Torah constantly, so as to be in the state of "nursing at my mother's breasts" through the four cubits of halachah, nevertheless it is said of them that, nevertheless, "I would find you outside" too.

(להיות ג"כ בבחי' כאח לי כו' כדלקמן). והענין דהנה מצינו בהקב"ה נאמר ג"כ לשון קונה כמ"ש קונה שמים וארץ.

(So that they too are in the state of "like a brother to me," etc., as [explained] below.) The explanation: we find that the term "acquirer" (koneh) is also said of the Holy One, blessed be He, as it is written, "Acquirer of heaven and earth."

וארז"ל חמשה קנינים קנה הקב"ה. דהנה כתיב ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת.

And our Sages, of blessed memory, said, "The Holy One, blessed be He, acquired five acquisitions." For it is written, "Six days G-d made the heavens and the earth, and on the seventh day He rested."

11 וכל שבת נק' יום השביעי. שבת להו"י. ולכאורה איך שייך לקרות שבתות דעכשיו יום השביעי

And every Shabbos is called "the seventh day": "a Shabbos to Havayah." Seemingly, how can the Shabbosos of now be called "the seventh day,"

שהרי כבר עברו רבבות ימים מיום בריאת העולם עד שבתות אלו ואיך יקרא השבת יום השביעי.

when myriads of days have already passed from the day the world was created until these Shabbosos? How can Shabbos be called "the seventh day"?

אך כי ששת ימים הם ששה מדות עליונות שבהם ועל ידן היו התהוות העולמות יום ראשון יהי אור בחי' החסד כו' ואח"כ ביום השבת הוא עליותם לשרשם ומקורם למעלה מעלה.

But [the answer is] that the six days are six supernal attributes, in which and through which the worlds came into being: the first day, "Let there be light," is the level of Chesed, etc. And afterwards, on the day of Shabbos, is their ascent to their root and source, exceedingly high above.

12 וכך הוא ג"כ בכל שבת ושבת שבששת ימי המעשה הוא ירדת המדות בכי"ע לברר כו'.

So too it is every single Shabbos: during the six workdays the attributes descend into Beriah, Yetzirah and Asiyah to refine, etc.,

ואח"כ ביום השבת הוא עליותם ועליות העולמות שהעלייה דוקא ביום ומדה השביעית שהיא בחי' המלי

and afterwards, on the day of Shabbos, is their ascent and the ascent of the worlds. The ascent is specifically on the seventh day and through the seventh attribute, which is the level of Malchus

(עיי'ן פע"ח שער א' פרק ז' כי העלייה צריך להיות התחלה מלמטה כמו שמגביהים הבנין שמגביהי מלמטה ועיי'ז ממילא מתעלה כולו כו'. ועוד כי נעוץ סב"ת אני ראשון ואני אחרון כו').

(see Pri Etz Chaim, Sha'ar 1, chapter 7: for the ascent must begin from below, just as when one raises a building, one raises it from below, and through this the whole of it rises of itself, etc.; and further, because "their end is wedged in their beginning" — "I am first and I am last," etc.).

וזהו ויכלו השמים כו' לשון כלתה נפשי לכה דודי לקראת כלל כו' בואי כלל כו' ולכן אומרים בברכה דמעין שבע דמעלי שבתא קונה שמים וארץ.

And this is "And the heavens were completed (vayechulu)," etc., a term related to "My soul yearned (kalsah)," "Come, my beloved, to greet the bride (kallah)," etc., "Come, O bride," etc. Therefore in the blessing Me'ein Sheva on Shabbos eve we say, "Acquirer of heaven and earth."

כי הנה עליות העולמות בשבת וכל מה שנתברר בששת ימי המעשה עולה ליכלל למעלה בשבת זהו כמשל הקנין שהלוקח נותן תחלה כסף להמוכר ועיי'ז מקבל אח"כ החפץ שקונה לרשותו.

For the ascent of the worlds on Shabbos, when all that was refined during the six workdays rises to be included above on Shabbos, is like the analogy of a purchase: the buyer first gives money to the seller, and through this he afterwards receives the object he is buying into his possession.

כך עיי' ירידת המדות עליונות בששת ימי המעשה לברר ניצוצים עיי'ז נעשה המשכ' והעלי' בשבת מטורי דפרודא לרה"י יחידו ש"ע.

So too, through the descent of the supernal attributes during the six workdays to refine sparks — through this there comes about on Shabbos a drawing-down and an ascent from "the mountains of separation" to the private domain (reshus hayachid) of the Only One of the world.

וזהו ענין הקנין של הקב"ה. ועד"ז גי' ענין גלות ישראל במצרים ובבל הוא גי' שעיי'ז מתעלים הנצוצות שנפלו שמה והן הן נשמות ר"ע ר"מ עובדיה (ועמש"ל כפי בשלח פרעה).

And this is the matter of the acquisition of the Holy One, blessed be He. Along these lines, too, is the matter of the exile of Israel in Egypt and in Babylon: through it the sparks that fell there are elevated, and these are the very souls of Rabbi Akiva, Rabbi Meir [and] Ovadiah (and see what was written above, in Parshas Beshalach, [on] "When Pharaoh sent").

ועד"ז נאמר בק"ש ואספת דגנך כו' לאספ' לבח"י אחד ואהבת דהיינו שעוסק במו"מ לפרנס את עצמו
וביתו שזהו ירידה

In the same way it is said in the Shema, "And you shall gather in your grain," etc.: to gather it into the level of "One" and "And you shall love." That is, one engages in commerce to support himself and his household, which is a descent;

אך ע"ז נעשה אח"כ עלייה כשמתפלל בכח האכילה וא"י אחד ואהבת ולמס"נ באחד ולכן נק' התפלה
עולת תמיד עליית הנצוצות למעלה כו' וכל תפלות החול מתעלים בתפלת השבת:

but through this an ascent afterwards comes about, when he prays with the strength of the food and says "One" and "And you shall love," and [comes] to self-sacrifice (mesirus nefesh) in "One." Therefore prayer is called "the continual burnt-offering" (olas tamid): the ascent of the sparks upward, etc. And all the weekday prayers are elevated in the Shabbos prayer.

13 וזהו שנאמר אמצאך בחוץ שגם הבעלי עסקים ימצאוהו בחוץ כיון שע"י עסקיהם מתעלים הנצוצות
באחד וכל ישראל מקיימים זה שהרי דינא דגמ' הוא שפרשה ראשונה דק"ש צריכה כוונה. ולד"ה פסוק
ראשון צריך כוונה.

And this is what is said, "I would find you outside": businesspeople, too, will find Him outside, since through their dealings the sparks are elevated into "One." And all Israel fulfill this, for it is the law of the Gemara that the first paragraph of the Shema requires intention (kavanah), and according to all opinions the first verse requires intention.

והוא ענין למס"נ באחד ובכל ישראל יש בחי' זו שאף שאין לו מס"נ בפועל יש בו מס"נ בכח שאפי' קל
שבקלים יכול למס"נ כו'

This is the matter of self-sacrifice (mesirus nefesh) in "One." And every Jew has this level: even though he does not have self-sacrifice in actuality, he has self-sacrifice in potential, for even the lowest of the low is capable of self-sacrifice, etc.

וע"ז מתעלים כל עסקיו לה' אחד א"כ הרי מו"מ ועסק זה הוא מעין וע"ד שהוא ית' נק' קונה שמים
וארץ

And through this all his dealings are elevated to G-d, Who is One. If so, this commerce and business are akin to, and along the lines of, His being called, may He be blessed, "Acquirer of heaven and earth"

(ולכן הוא בבחי' כאח לי ועי' מ"ש ע"פ וישב יעקב בפ"י ובקשתם משם כו' ומצאת כו')

(and therefore he is in the state of "like a brother to me"; and see what is written on [the verse] "And Yaakov dwelt," on the meaning of "And from there you will seek," etc., "and you will find," etc.).

והנה אדרבה בהם נאמר אשקך בחי' נשיקין הוא אתדבקות רוחא ברוחא ע"י תפלות הבעל עסק

Indeed, on the contrary, of them it is said, "I would kiss you": the level of kisses, which is "the cleaving of spirit to spirit," through the prayers of the businessman,

שהוא בחי' אתכפייא ויתרון האור מהחשך הוא מעורר וממשיך ממקום גבוה מאד (עמ"ש בפ"י נח בד"ה מים רבים כו')

which is the level of subjugation (iskafya) and of "the advantage of light out of darkness"; it arouses and draws down from a very high place (see what is written in Parshas Noach, in the discourse beginning "Many waters," etc.),

אשר גילוי בחי' זו אינו אלא בבחי' נשיקין כמשל הנשיקין שהוא מחמת עוצם האהבה שלא יוכל לפרש בדבור היא מתלבשת בהבל הנשיקין כו'

a level whose revelation is only in the manner of kisses — as in the analogy of kisses, where, because of the intensity of the love, which one cannot express in speech, it is encloded in the breath of the kisses, etc.

(עמ"ש בד"ה שיר השירים פ"י ישקני כו'. והענין כי בחינת כאח לי שע"י יונק שדי אמי היינו שיניקותם משרש אחד היינו מהתורה שהיא בחי' חו"ב כו' שנק' או"א.

(See what is written in the discourse beginning "The Song of Songs," on the meaning of "Let him kiss me," etc. The explanation is that the state of "like a brother to me" that comes through "nursing at my mother's breasts" means that their nursing is from one root, namely from the Torah, which is the level of Chochmah and Binah, etc., which are called Abba and Imma.

אמנם ע"י אתכפייא ובטול היש לאין דבעלי עסקים אסתלק יקרא דקוב"ה לעילא שנמשך האור מבחי' אין שהוא מקור התורה כמ"ש והחכמה מאין תמצא כו' ונמשך התגלות זו בז"א כו'.

However, through the businesspeople's subjugation (iskafya) and their nullification (bittul) of "something" into "nothing," "the glory of the Holy One, blessed be He, is elevated above": the light is drawn from the level of "nothing" (ayin), which is the source of the Torah, as it is written, "And wisdom, from nothing (ayin) is it found," etc., and this revelation is drawn into Z'eir Anpin, etc.

וא"כ הם בבחי' כאח לי שמקבלים שניהם משרש א' אשר השרש ההוא גבוה מבחי' שדי אמו כו' הוא בחי' כתר שלמעלה מהחכמה ובינה. וזהו ענין שזבולון קודם ליששכר.

If so, they are in the state of "like a brother to me," for both receive from one root, and that root is higher than the level of "his mother's breasts," etc.: it is the level of Keser, which is above Chochmah and Binah. And this is the matter of Zevulun preceding Yissachar.

והנה כתיב וינשק לבן לבניו שהם השבטים שנק' ג"כ בנים ללובן העליון כי בני בנים הרי הם כבנים כו' כך יתכן בחינת כאח לי בקבלתם מבחי' אין מקור דחו"ב הנק' או"א כו'

Now, it is written, "And Lavan kissed his sons": these are the tribes, who are also called sons of the Supernal Whiteness (Loven HaElyon), for "grandchildren are like children," etc. So too, the state of "like a brother to me" is possible in their receiving from the level of "nothing" (ayin), the source of Chochmah and Binah, which are called Abba and Imma, etc.

ועיין כה"ג בפרדס שער החמישי פ"ג בשם הבית יוסף ומלכות נפיק כו' ומשום הכי קאמר אברהם כו' ועמש"ל בביאור ענין יודוך אחיך כו' וענין בני אביך כו').

And see something similar in the Pardes, Sha'ar 5, chapter 3, in the name of the Beis Yosef: "and Malchus comes forth," etc., "and for this reason Avraham said," etc. And see what was written above in the explanation of the matter of "Your brothers shall acknowledge you," etc., and the matter of "your father's sons," etc.)

אנהגך אביאך אל בית אמי הוא בחינת תורה כי גם הבעל עסק צריך לקבוע עתים לתורה

"I would lead you, I would bring you into my mother's house": this is the level of Torah, for the businessman, too, must set times for Torah.

כי הגם שעיקר עבודתם הוא ע"י מעשה בבחי' אתכפייא ובמעשה הצדקה מ"מ ההמשכה צ"ל כסדר שמתלבשת תחלה במחשבי ודבור ואח"כ במעשה.

For although their main service is through deed — in the manner of subjugation (iskafya), and in the deed of charity — nevertheless the drawing-down must be in order: it is en clothed first in thought and speech, and afterwards in deed.

ומחשבה ודבור זהו בחי' קביעת עתים לתורה של הבעלי עסק (ועיקר גלוי נשיקין הוא ע"י קביעת עתים לתורה. ע' בתניא פ' מ"ה)

And thought and speech — this is the level of the businessmen's set times for Torah. (And the main revelation of kisses is through setting times for Torah; see Tanya, chapter 45.)

ולכן בבעלי תורה נאמר יונק שדי אמי שהוא לשון תמידי. כי והגית בו יומם ולילה כתיב.

Therefore, of those devoted to Torah it is said, “nursing at my mother’s breasts,” which is an expression of constancy, for it is written, “And you shall meditate in it day and night.”

ובבעלי עסקים שהוא רק קביעות עתים נאמר אנהגך אביאך אל בית אמי (ועוי"ל פי אנהגך בענין אחר דלפי ששרש המשכתם מבחי שלמעלה מחו"ב כנ"ל ע"כ אומר אנהגך כו')

And of businesspeople, who have only set times, it is said, “I would lead you, I would bring you into my mother’s house.” (One may further explain “I would lead you” in another way: since the root of their drawing-down is from a level above Chochmah and Binah, as mentioned above, therefore it says, “I would lead you,” etc.,

אל כו' שממשיך מבחי עליונה לבחי אמי כו' וזהו תלמדני שמבחי מקום גבוה כזה א"א להיות רק בחי מקבל. וכענין ודברי אשר שמתני בפ"ך כו'). אשקך מיין הרקח.

“into,” etc.: that he draws down from a higher level to the level of “my mother,” etc. And this is “you would teach me”: for from so high a place it is impossible to be anything but a recipient, as in “And My words that I have put in your mouth,” etc.) “I would give you to drink of the spiced wine.”

הנה היין משמח אלקים. ויין הוא בחי יינה של תורה והוא בחי בינה בחינת תושבע"פ והיותו משמח אלקים היינו

Now, wine “gladdens Elokim.” And wine is the level of “the wine of the Torah,” which is the level of Binah, the level of the Oral Torah. And its gladdening Elokim means this:

כי אלקים הוא מדת הצמצום להיות העלם והסתר וע"י שממשיך מבחי בינה שהוא בחי שמחה גורם גילוי ההעלם כו' שלא יסתיר ויעלים.

Elokim is the attribute of tzimtzum (contraction), so that there be concealment and hiding; and by drawing down from the level of Binah, which is the level of joy, one brings about the revelation of the concealed, etc., so that it will not hide and conceal.

14 וזהו אשקך מיין. אך יין הרקח היינו שיש בו ריח הטוב. כי הריח שרשו ממקום גבוה שהוא בחי מקיף והוא למעלה מבחינת מזון שהמזון הוא לגוף

And this is “I would give you to drink of wine.” But “spiced wine” means that it has a good fragrance in it. For fragrance has its root in a high place: it is the level of the encompassing [light] (makif), and it is above the level of food, for food is for the body,

אבל הריח ארזי"ל שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף והיינו לפי שהוא בחי' תענוג העליון שאינו נתפס ומתלבש בכלים.

whereas fragrance, our Sages, of blessed memory, said, is something the soul enjoys and not the body. This is because it is the level of the supernal delight, which is not grasped and enclothed in vessels.

והנה זהו יתרון מעלת קביעות עתים לתור' של הבעל עסק שהוא בחי' אתכפייא יותר מכיושבי אוהלים ע"כ נק' עסק תורתם יין הרקח שהריח הוא דוקא מדבר חריף וקיוהא כו'

Now, this is the advantage and superiority of the businessman's setting times for Torah, which is the level of subjugation (iskafya), over those who dwell in the tents [of Torah]. Therefore their Torah study is called "spiced wine," for fragrance comes specifically from something sharp and sour, etc.

(ועיין מענין ריח ע"פ ראה ריח בני) שיין זה עם היותו משקה שהוא בחי' פנימית יש בו ג"כ ריח ובחי' מקיף כו'.

(And see on the matter of fragrance, on [the verse] "See, the fragrance of my son.") For this wine, although it is a drink, which is the level of the inner dimension (pnimiyus), also has fragrance and the level of the encompassing [light] (makif), etc.

ומי שאינו יכול ללמוד כלל ולקבוע עתים לתורה עליו נאמ' ג"כ מעסיס רמוני ע"ד מארזי"ל ע"פ כפלה הרמון רקתך שאפי' ריקנין שבך מלאים מצות כרמון.

And one who cannot study at all, and [cannot] set times for Torah — of him too it is said, "of the juice of my pomegranates," along the lines of our Sages' saying on the verse "Your temple (rakasech) is like a slice of pomegranate": that even the empty ones (reikanin) among you are full of mitzvos like a pomegranate.

כי ריקנים אין פי' פושעים ומורדים ח"ו רק שאין בהם תורה אבל מלאים מצות ודרך ארץ.

For "empty ones" does not mean sinners and rebels, G-d forbid, but only that they have no Torah in them, yet they are full of mitzvos and proper conduct (derech eretz).

והרי המצות מעוררים ג"כ גילוי תענוג העליון וכנודע מענין ריחא דלבושייכו כו' כי נעוץ תחלתן בסופן.

And the mitzvos, too, arouse a revelation of the supernal delight, as is known from the matter of "the fragrance of your garments," etc., for "their beginning is wedged in their end."

ולכן נקי עסיס רמוני שהוא ג"כ משיב את הנפש (ולכן במעיל היו תלויים רמונים כי המעיל הוא בחי' מעיל צדקה כו' וכמ"ש במ"א ע"פ שוש אשיש כו' מעיל צדקה יעטני וע"ש):

Therefore it is called "the juice of my pomegranates," which also restores the soul. (Therefore pomegranates hung on the robe (me'il), for the robe is the level of "a robe of righteousness (tzedakah)," etc., as is written elsewhere on [the verse] "I will greatly rejoice," etc., "He has wrapped me in a robe of righteousness"; see there.)

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/torah-ohr/terumah/1/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok